

ται πάντοτε περισσώτερον ἢ βαστάζουσα τὴν μάχαιραν χεῖρ παρὰ τὴν εὐλογοῦσαν.

Ἐκ τούτων πάντων συμπεραίνομεν ὅτι οἱ Ὀλλανδοὶ οὐχὶ μόνον τὴν ἐπιχειροῦσαν ἤλωσαν μάχην ἀνοήτως εὐκόλως, ἀλλὰ καὶ τὰ ἤθη καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἔθνους, καὶ τῆς Κυβερνήσεως τοὺς πόρους δύνανται ἀρκούντως νὰ παρατηρήσωσιν. Διὰ τοῦτο τὴν μὲν ἀρχαίαν κατάσασιν τῆς Ἰαπωνίας ἀναγγέλλει καὶ ἡ συλλογὴ τῶν ὀρθοδόξων ἐπιστολῶν (1), τὴν δ' ἐνεσῶσαν μόνον ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν πληροφοροῦμεθα· ἐπειδὴ εἰς αὐτοὺς ἐξαιρετικῶς καὶ τοὺς Κινέζους ἐδόθη μέχρι τοῦδε νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὸ ἄδυτα τοῦ μυστηριώδους τούτου βασιλείου. Ἐρῆνηται δὲ ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου τούτου καὶ συγγράμματα διάφορα, οἷον ἡ ἀφήγησις τῆς πρεσβείας τοῦ Βλαχობίου καὶ Βαγνάεν εἰς τὸ Γέδω (2), καὶ θετικώτεροι ἐπιστασίαι τοῦ προέδρου Μ. ὕλαν (3) τοῦ Δόσφ (4) τοῦ ἀποθηκοφύλακος Φίσερ (5) κτλ.

Εἰς τούτους πρόσθετες καὶ τὸν διαβόητον ἱατρὸν Καίμπερ, δημοσιεύσαντα διεξοδικῆν τῆς Ἰαπωνίας ἱστορίαν, καθὼς καὶ τὸν Σουηδὸν φυσιογράφον Θουμπεργ, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ Ὀλλανδικὸν τῆς Ἰαπωνίας ἔμποριον.

Εἶπομεν ἤδη ὅτι καὶ ἄλλα ἔθνη δοκιμάζοντα νὰ κατασταθῶσιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν κατέπλευσαν πολλὰκις αὐτόθι· ἐκ τούτων ὅμως ἐπέμειναν μάλιστ' εἰς τὸν σκοπὸν οἱ Ἄγγλοι διότι πολλὰ ὑπὲρ αὐτῶν προδιέθηκε καὶ ὁ Οὐίλλιαμ Ἀδαμς. Ἄλλ' οἱ Ἰάπωνες δυσκόλως ἐδύναντο νὰ ἐξελείψωσιν ἀπὸ τὴν μνήμην τῶν πράξεις τῶν Πορτογάλων· ὅθεν ἐπὶ τοῦ Καρόλου Β' δὲν ἔδωκαν ἐλευθερίαν ἐμπορίου οὔτε εἰς αὐτοὺς, τοὺς Ἄγγλους μόνον διότι ὁ βασιλεὺς τῶν εἶχε γυναικὰ καθολικὴν ἐκ τῆς ἐχθίστης εἰς αὐτοὺς Πορτογαλλίας! Ὑστερον δὲ τὸ πλοῖον τοῦ περιήμου ὠκεανοπλεύστου Κουκ (Cook) ἐπιστρέφον μετὰ τὸν θάνατόν του, παρέπλευσε τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Ἰαπωνίας, τῷ δὲ 1791 ὁ πλοίαρχος Colnet τὴν δυτικὴν, καθὼς ἔπειτα 1796 ὁ πλ. Boughen καὶ τὸ πλοῖον ὁ Φριδερικός ἀπὸ Καλκούταν τῷ 1803. ὁ δὲ πλοίαρχος Pelew, διευθυντῆς τοῦ Φρέθοντος, κωλυόμενος κατ' ἐπιτήρησιν τῶν Ὀλλανδῶν ὑποκρινόμενος καὶ τούτων παρὰ τῆς Γαλλίας, νὰ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐκλιπόντα ἤδη τοῦ πλοίου ἐφόδια, κατέφυγε τελεσφόρως εἰς τὴν βίαν. Διὰ τοῦτο ὁ Νομάρχης τῆς Ναγκαζάκης, ὡς ἀνάξιος, κατεδικάσθη νὰ καταπαράξῃ ἰδιουχείρως τὰ σπλαγγνα του.

Ὅτε δὲ οἱ Ἄγγλοι ἐγένοντο κύριοι τῆς Σουμάτρας, τῆς Ἰάβας, τῶν Μολούκων καὶ ἄλλων πολιτισμάτων τῶν Ὀλλανδῶν τῷ 1811, ὁ Στάμφορντ Ρέφλ

ἐπεμφε (1813) δύο πλοῖα εἰς τὴν Ἰαπωνίαν· ἀλλὰ καὶ τότε ὁ στόλος οὗτος ἀπέτυχε διὰ τὴν αὐτὴν τῶν Ὀλλανδῶν βασιουργίαν, ἕως οὗ οὔτοι ἐπανάλαβον τῷ 1815 διὰ συνθήκης τὰς ἀρχαίας τῶν κατὰ τῶν Ὀκεανὸν κτήσεις. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συνομολογηθεῖσα τῷ 1817 ἑτέρα συνθήκη ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς Ἄγγλους νὰ ἐκταθῶσι πέραν τοῦ Σιγγαπὸρ πρὸς νότον, οἱ Ὀλλανδοὶ ἐτι μᾶλλον αὐθαδῶς διεκχυρίζοντο νὰ ἀποκλείωσι πάντα τὰ ἔθνη. Διὰ τοῦτο πολλῶν γενομένων λόγων τότε εἰς τὰς Γαλλικὰς καὶ Ἀγγλικὰς ἐφημερίδας, αὐτοὶ ἀπήντησαν δι' ὕβρων· τοῦτο ὅμως δὲν ἐφόβισεν οὔτε τοὺς Ἀμερικανοὺς νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν διὰ τοῦ μοιράρχου Bidde, οὔτε τοὺς Γάλλους διὰ τοῦ Ναυάρχου Cécile νὰ ἐπιχειρήσωσι νέας πολιτικὰς ἀποπειράς, ἀν καὶ δὲν ἐπέτυχον· Ἐσχάτως δὲ (τῷ 1849) ὁ σταθμεύων κατὰ τὰ παράλια τῆς Κίνας Ἄγγλος ναύαρχος ἐπεμφε τὸν πλοίαρχον Mathison νὰ παραπλῆσῃ τὴν Ἰαπωνίαν· ὥστε νομιζόμεν ἀδύνατον πλέον νὰ παραταθῇ εἰς μακρότερον χρόνον τὸ σκανδαλιῶδες τῶν Ὀλλανδῶν μοισπόλιον. Ἄλλ' ἡ σταθερὰ ἀπόφασις τῆς Ἀμερικῆς, ἥτις κατέβη ἤδη θαρραλέως εἰς τὴν ἔργων τὸ στάδιον, ἀναγγέλλει ὡς προσεγῆ τῶν κοινῶν ἐλπίδων τὴν ἐκπλήρωσιν. Ἰσως φανῇ λυπηρὸν εἰς τινὰς ὅτι ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Ἀγγλίς πρόλαβον τρόπον τινὰ κατὰ τοῦτο τὴν Ῥωσσίαν, ἥτις ὡς γείτων ἐδύνατο εὐκολώτερον νὰ ἐνεργήσῃ. Ἡ χριστιανικὴ ὅμως πίστις, ὁ πολιτισμὸς, τὸ ἐμπόριον, ἡ Εὐρώπη ὅλη θέλουσιν ὠρμηθῆ καὶ ἐπευφημήσει ἁμωίως, ὅποιοσδήποτε ἔτυχεν ὁ ἀναλαβὼν τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἄθλου τὴν κατόρθωσιν.

Τὸ πολιτικὸν σύστημα τῆς Ἰαπωνίας φαίνεται πολλὸ παραδοξότερον τοῦ πνευματικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποχρώντως διεγράψαμεν. Ἡ ἐξουσία τοῦ αυτοκράτορος ἀσφαλίζεται ὑπὸ πολλῶν κληρονομικῶς μεγιστάνων (Δάμιος) διὰ τε τῆς ἀμοιβαίας πρὸς ἀλλήλους ζηλοτυπίας καὶ τῶν θυμῶν, τοὺς ὁποίους ὑποχρεωτικῶς προσφέρουσιν. Ἐκτὸς δὲ διαφόρων ἄλλων προνομίων μεταχειρίζονται εἰς κεραιδιᾶσται οὔτοι ἐλευθέρως τοὺς εἰσπραττομένους φόρους εἰς τὰς τοπικὰς καὶ ἡγεμονικὰς χρείας. Ἦνεν ὅμως ὑπόκεινται πλειότερον τῶν ἄλλων εἰς τὴν αὐλήν διὰ τοῦτο αὐτοὶ μὲν διαμένουσι τακτικῶς ἕξ μῆνας εἰς τὴν πρωτεύουσαν, αἱ δὲ οἰκογένειαι τῶν διατρίβουσι διαρκῶς αὐτόθι· ἔχουσι δὲ ἐκ περισσοῦ οἱ τοιοῦτοι, καθὼς καὶ οἱ πλούσιοι, οἰκίαν καὶ εἰς ἄλλην τινὰ ἐκ τῶν 5 μεγάλων πόλεων τοῦ βασιλείου (1) τὴν Ουασάκην, διάσημον ὡς κέντρον καὶ ἀποθήκην γενικὴν τῶν τεχνικῶν καὶ φυσικῶν προϊόντων ὅλης τῆς χώρας, καὶ διὰ τοῦτο θέατρον ἡδονῶν ἐπωνομασθεῖται· ἀλλ' αὐτόθι μίαν μόνην νύκτα τοῖς ἐπιτρέπεται νὰ διαμείνωσι.

(1) Lettres édifiantes τῶν Ἱεραποστόλων

(2) Ambassades de la compagnie Hollandaise des Indes d' Orient vers l' Empereur du Japon. 2. vol. Leyde 1685.

(3) Japan voorgeslatd in Schetsen over de zeded on Gebruiken van det Rijk.

(4) Herinnerungen uit Japan.

[5] Biidrage tot Kennis van het Japanche Rijk.

(1) 1) Γέδω, καθέδρα τοῦ πολ. αυτοκράτορος ὑπερμεγέθους καὶ περικαλλῆς. 2) Μιγιάκο, καθέδρα τοῦ πνευμ. μονάρχου, ἐστία βιομηχανίας καὶ φωλιὰ 50 τοῦλάχιστον χιλ. ἱερῶν. 3) Νάρα, παλαιὰ μητρόπολις, ἔχουσα πλῆθος ναῶν καὶ καλογήρων Βουδιστῶν. 4) Νασιμαί ἐπὶ τῶν πλῆρες πάντοτε πλοίων. 5) Ουασάκη.